చెమ్మలు పట్టిన పత్రాలు

ద్వివేదుల విశాలాక్షి

ఉదయం పది గంటలు కావస్తున్నాది. వీరభద్రుడు ఇంకా రాలేదు. బోనులో వేళకి తిండి రాదని పులిలా వీధి వరండాలో పచార్లు చేస్తున్నాడు పెద్ది పంతులు. క్షణక్షణానికీ వరండా అంచుల్ని దాటి ముందుకొస్తున్న ఎండ లాగే అతడి కోపం కూడా ముదురు కొస్తున్నాది.

"అక్కడి దాకా వచ్చిన వాడు ఇంట్లోకి రాకుండా ఆగి పోతాడేమిటి? లోపలి కొచ్చి కూర్చోండి" అంది సుబ్బలక్ష్మి.

అన్నం వేళకి బావ మరిది రాలేదని అసలే లోలోపల ఉడికిపోతున్న పెద్దిపంతులికి పెళ్లాం మాట పుండుపై కారం జల్లినట్లు అయింది.

"ఆ వస్తాడు...వస్తాడు...రాడూ?... ఈనాటికి వీడి అవసరం పడి వసుదేవుడు

గాడిద కాళ్లు పట్టుకొన్నట్లు 'రాయనా, బాబు' అంటే కొండెక్కి కూర్చున్నాడు. చచ్చి ఏలోకాన ఉన్నాడో గోపాలం... వాడే బ్రతికి ఉంటే నాకు యిటువంటి తంటా తెచ్చి పెట్టేవాడా? నిజంగా నాకుడి భుజం లాంటివాడు వాడూ: ఆ పాడు జర్వం వాడిని పొట్ట పెట్టుకోడం వల్ల ఈ వీరభద్రుడు గీర భద్రుడు కావలసి వచ్చింది కాని... లేకుంటేనా..."

"గోపాలం నాకు ఎలా తోడ పుట్టిన వాడో వీడూ అంతేకదా? కాదంటే వాడు పనీ పాటా లేకుండా ఉండే వాడు మీరు ఏకాకి చేత కబురు పెట్టినా రాత్రనక పగలనకా రెక్కలు కట్టుకుని వచ్చి రాలేవాడు. వీడిది తలమ్మ కొన్న బ్రతుకాయె...వాడిలా వీడికెలా తీరుతుంది?"

"ఆ...అమ్మ కొన్నాడు బోడి తల రెండు పూటలా ఇంట్లో వట్టి తిండికైనా చాలని జీతానికి ... లాగితే నేమి సంపాదించ లేదు సహకొడ్డ నౌకరి..."

తన వారి చేత నౌకర్ల చాకిరీ చేయించుకొంటూ, మళ్లా ఇటువంటి మాటలు అనడం సుబ్బలక్ష్మి సహించ లేకపోయింది. తన తమ్ముడిని బోడితల అని తిట్టడంతో ఆమెకి ఎక్కడలేని కోపం ముంచుకొచ్చింది.

"ఇదిగో మీకే చెపుతున్నది. నా తమ్ముడిని బోడి గీడి అంటే ఊరుకొనేది లేదు. మీలా వారికి ఆస్తి పాస్తులు లేక పోతే లేకపోయె...మీ కన్న వెయ్యి వ్యవహారాలు చేసే నేర్పు వాడికి ఉంది. ఏదీ మీ ప్రస? ఎంత సేపూ నా మీదా నా వాళ్ల మీద ఎదిరిపడ్డం కాని. పట్నంవెళ్లి మీ పని స్వయంగా చేసుకు రాగలుగుతున్నారూ! నువా నువ్వా అంటూ అందర్నీ బ్రతిమాలుకొంటూ తిరక్కపోతే హాయిగా వెళ్లి ఆ పని పాట్లు ఏదో చూసుకు రాకూడదూ చేతనైతే .."

భార్యామణి 'సవాల్' పెద్దిపంతుల్లో అహంకారాన్ని లేవగొట్టింది.

"ఎందుకు చెయ్యలేను, మహారాజులా చేసుకు రాగలను. సొమ్ముతో కూడిన పని...ఒంటరిగా వెళ్ళి రావడం మంచిది కాదని చూస్తున్నా కాని లేకపోతే పట్నం వెళ్లి బ్యాంకు లోంచి డబ్బు తీసుకు రావడం ఆదొక ఘనకార్యమా? ఇక్కడ ఎవరూ గాజులు తొడిగించుకొని కూర్చోలేదు" అంటూ భార్యమీద ఎగిరిపడ్డాడు. ఊరకే ఎగిరిపడ్డమే కాకుండా ఆ రోజు తను స్వయంగా పట్నం వెళ్లి పని చేసుకు రావాలని కూడా తీర్మానించుకున్నాడు,

భార్య ముందు లోకువ కాకూడదని అలా బీరాలు పలికాడేకాని అంతవరకు పెద్దిపంతులు బ్యాంకు ముఖం చూసింది లేదు. బ్యాంకులో సొమ్ము ఎలా వేస్తారో ఎలా తీస్తారో ఆ సంగతులేవీ అతడికి తెలియవు.

ఈ మాట చెపే అతన్ని అతడి సిరి సంపదల్ని చూసిన వారు ఎవరూ నమ్మరు. ఏదో తమాషాకి అంటున్న మాట అను కొంటారు. గ్రామంలో సగానికి పైగా పొలాలు హక్కు భుక్తంలో ఉన్న భూస్వామి. ఎంత లేదన్నా సంవత్సరానికి పాతిక, ముప్ఫయి వేలకి పైగా డబ్బు కళ్ళమోసే కామందు తనపేర భార్యపేర అనేక రకాలైన ఎకౌంట్లు బ్యాంకుల్లో ఉన్న పెద్దమనిషి. అంత వరకు బ్యాంకు ముఖం చూడలేదన్నా ఒక్క చెక్కు మీద నైనా సంతకం పెట్టి సొమ్ము తీసుకోలేదన్నా ఈ ఊరి వాళ్లు అతడి తత్వం తెలిసిన వాళ్ళు మాత్రమే నమ్ముతారు.

పెద్ది పంతులికి బ్యాంకులతో ఉన్న వ్యవహారం అంతా 'వన్ వే ట్రాఫిక్' లాంటిది. ఎప్పుడూ అతడి ఎకౌంటులో జమలే కాని, ఖర్చులు ఉండవు.

ఆలా వాడేదీలైనా నెల రోజుల క్రిందటి వరకు పెద్ద బావమరది గోపాలం చూసుకొంటూ ఉండేవాడు. ఒక విధంగా అతడు పెద్ది పంతులకి పెర్సనల్ శక్రెటరీ అని చెప్పవచ్చు. నెల రోజుల నాడు ఆతడు ఒక్క రోజు జ్వరంతో హరీమనడం, ఎంతో కాలంగా ప్రయత్నిస్తున కూతురి పెళ్ళి సంబంధం స్థిరపడ్డం రెండు రోజుల తేడాతో జరిగి పోయేయి.

నలుగురు మొగపిల్లల తరువాత ఒక్క గానొక్క ఆడపిల్ల. కూతురి పెళ్ళి ఘనంగా చెయ్యాలంటుంది భార్యా రత్నం. కట్న కానుకలు. నగా నట్రా అన్నిటా ఒకరు వేలెత్తి చూపలేని విధంగా వివాహం జరిపించాలని ఆవిడ కోరిక. ఆ ఏడు వచ్చిన పంటలు సొమ్ముతో కూతురి పెళ్ళి జరిగిపోతే బాగుండును అని పెద్దిపంతులు అభిలాష.

మగాడు ఎన్ని కబుర్లు చెప్పినా ఇటువంటి శుభకార్యాలు ఇళ్ళలో జరిగే సందర్భాలలో ఆడవారి మాట చెల్లుబడి అవడం సాంప్రదాయం. పైగా తమ కట్నాల పేరుతో పుచ్చుకొన్న డబ్బు బ్యాంకు లోంచి తీసి తెలి పెళ్ళి ఘనంగా జరిపించాలి అని ఎక్క డెక్కడో ఉద్యోగాల మీద ఉన్న కొడుకుల ఒత్తిడి ఒకటి.

అటు కొడుకుల ఆదేశాలు ఇటు ఇంటావిడ ఈసడింపులు ఇరుగు పొరుగుల వ్యాఖ్యానాలు భరించలేక చివరకి తెగించి ఒక పాతిక వేల రూపాయలు బ్యాంకు నుంచి తీసి కూతురుకు నగా నట్రా చేయించాలనే నిర్ణయానికి వచ్చేడు పెద్ది పంతులు.

ఆ రోజు శనివారం. రెండో పూట బ్యాంకులు ఉండవు. మరునాడు ఆది వారం_సోమవారం సంవత్సరాది శెలవు రోజు. మంగళవారం పూట కంసాలి వాడికి బంగారం కోసం బయానా ఇవ్వడం పెద్దిపంతులకి ఇష్టం లేదు.

బుధవారం నాడు తిథీ, అష్టమి నాడు నామ నక్షత్రానికి సరిపడదు. ఇంక లక్ష్మీవారం చవితి. ఏ పనికి వీలుకాదు శుక్రవారం సరేసరి ... ప్రాణం పోతున్నా పెద్దిపంతులు ఒక్క పైసా అయినా చెయ్యి దాట నివ్వడు...మళ్ళా శనివారం.

అందుకే ఆరోజు అన్నట్టుగా బావమరది రాలేదని అంతలా రోజు కొంటున్నాడు. తెల్లవారే సరికి గుమ్మంలో ఉంటానని అన్ని కబుర్లు చెప్పిన వీరభద్రుడు పదిదాటినా రాలేదు. పెద్దిపంతులు బావ మరిదిని మనసులో తిట్టుకొంటూనే అలా గుమ్మంలో పచార్లు చేస్తూ ఉండగా గోడగడియారం ఒక గంట కొట్టింది. అది అరగంట కామోసు అనుకొని 'అప్పుడే పదిన్నర అయిందా' అని అతడు అనుకోబోయే అంతలో తాతల నాటి పాత గడియారం ఏకం రోగం ముంచుకొచ్చిందో వరుసగా మరో పది గంటలు కొట్టి ఏమీ ఎరగని నంగనాచిలా పెద్దిపంతులు వైపు చూస్తూ ఊరుకొంది.

"అయ్యో...అయ్యో...అప్పుడే పదకొండు పీడికేం పోయే కాలం తన్నుకొచ్చింది? తెల్లవారేసరికి వస్తాన్న మనిషి పదకొండు కొట్టినా వచ్చి చావడేం?"

భర్త స్వగతం విని వంట ఇంటి లోంచి బయటికి వచ్చింది సుబ్బలక్ష్మి. "మీ రింకా ఇక్కడే వున్నారా? అరగంటగా మీ అరుపులు పెడబొబ్బలు వినిపించకపోతే ఇంకా బస్సుకి కాని వెళ్ళారేమో! అనుకున్నాను."

"దేనికి? మీ తమ్ముడికి స్వాగతం పలకడానికా?"

"వాడికి స్వాగతం మీ రెందుకు పలుకుతారులెండి. కాకపోతే పనంతా చేయించుకొని వెధవపని బోడి పని అంటూ తిట్టిపోస్తారు గాని అయినా ఇన్ని కబుర్లు చెప్పేవాళ్ళు...ఆ పాటి పని చేసుకురాలేరూ?' అంది భార్యారత్నం ఎత్తిపొడుపుగా అతడు అంతకు పూర్వం ఇటువంటి వ్యవహారాలు చెయ్యలేదనీ చెయ్యడని కూడా సుబ్బలక్ష్మికి తెలుసు. భర్త తన వారిని పట్టుకు తిట్టేడన్న కక్కసు తేల్చుకోడానికే ఆ మాట అంది.

భార్య ఎత్తిపొడుపుతో పౌరుషం పొడుచుకొచ్చిన పెద్దిపంతులు ఇంకే వెనకా ముందూ చూడకుండా చిలక్కొయ్యకి తగిలించి ఉన్న వాణి తీసుకుని భుజం మీద వేసుకొని, చేత్తో కర్ర అందుకొని. చెక్ పుస్తకం పెన్ను సంచిలో ఉన్నాయో లేవోని సరి చూసకొని "ఇదిగో... నే వెళుతున్నా మీ తమ్ముడు వస్తే ఆతలని మరి నలుగురికి అమ్ముకోమను. నా పని కోసం మానుకో నక్కరలేదు" అంటూ ఒక గావు కేక పెట్టి, బస్సు స్టాండు వైపు చరచర అడుగులు వెయ్యసాగేడు.

అంతవరకు అతడి రాక కోసమే వేచి ఉన్నట్లు స్టాండులో నిలిచి ఉన్న బస్సు ఎదురు వచ్చింది. అనుకొన్న వెంటనే బస్సు అందడం అదొక శుభ సూచనగానే అనిపించింది పెద్దిపంతులుకి.

'పంతులుగారు...పట్టణానికే నేంటి ప్రయాణం?" అని ప్రశ్నించేడు వెనుక సీటులో కూర్చున్న వెంకన్న.

'ఎడిగేవూ శకునపక్షీ' అని వాడిని మనసులో తిట్టుకొంటూనే "మరేగా" అన్నాడు పెద్దిపంతులు 'హుందాగా మంచిని తప్పించుకొంటూ, కండక్టర్ తన కోసం ఖాళీ చేయించిన ముందు సీటు వైపు కాలు కదుపుతూ.

భార్య అలా ఎత్తి పొడిచింది అని ఉక్రోషంతో బయలుదేరేడే కాని బస్సు పట్నం దిశగా ప్రయాణిస్తుంటే పెద్దిపంతులు గుండెలు పీచు పీచుమనసాగేయి. తను ఏనాడు బ్యాంకు ముఖం చూసింది లేదు. పైగా తెచ్చుకోవలసిన సొమ్ము కాని పరకా కాదు - పాతిక వేల రూపాయలు. తన ముఖం ఎన్నడూ చూడని బ్యాంకు వాళ్ళు అంత సొమ్ము ఒక్కసారిగా ఇస్తారో లేదో - అని కంగారు పడ్డాడు. మళ్ళా అంతలోనే ఎవడి బాబు కోసం ఇస్తారు? తన సొమ్ము తీసుకుంటున్నాడు కాని ఊరు వాళ్ళది కాదుగా - కావాలంటే వరసగా వంద సంతకాలు పెట్టి వాళ్ళ దగ్గర వున్న సంతకంతో పోల్చి చూసుకోమంటాడు. అనుమానాన్ని పక్కకి నెట్టి తనకి తనే ధైర్యం చెప్పుకొన్నాడు.

పోనీ, ఈ వెంకన్నకి బ్యాంకులు వగైరా పట్నం పోకడలు బాగా తెలుసు దావాలకని, తంటాలకని తరుచు వెళ్ళి వస్తుంటాడు. కోరి కోరనట్లు ఎదురు పడ్డాడు. అతన్ని కాస్త సాయం చేసి పెట్టమంటే పని సులువుగా జరిగి పోతుంది. ఓసారి అటు వెళ్ళి అడిగిరానా అనుకొన్నాడు.

కాని, అంతలోనే భార్యామణి అన్న ఎత్తిపొడుపు మాటలు గుర్తుకు వచ్చేయి. తన అన్నదమ్ముల సహాయం లేకపోతే తను ఒంటరిగా పట్నం పోయి సొమ్ము తెచ్చుకోలేడు - అన్నట్లు మాట్లాడింది. ఇప్పుడు ఈ వెంకన్నని సహాయం కోరితే ఈ విషయం ఎలాగోలాగ దాని చెవి దాక చేరక మానదు. అదే జరుగుతే యింక తను సుబ్బి ముందు తలెత్తుకొని తిరగలేడు. బ్రతికున్నంత కాలం ఈ విషయాన్ని ఎత్తి చూపి దెప్పి పొడుస్తూనే ఉంటుంది. ఇంత బ్రతుకూ బ్రతికి ఇంటి వెనుక చచ్చినట్లు ఈ పెద్దిపంతులు బ్రతుకులో పెళ్ళాం ముందు లోకువ కావడమా? అంతకన్న ఏ గంగలోనో దూకి ఆ గుక్కెడు ప్రాణం వదులుకోవడం మేలు...

పెద్ది పంతులు ఆలోచనల్లో పడి అలా కొట్టుకు పోతుండగానే ఆ వెంకన్న ఏ గ్రామంలోనో చల్లగా దిగబడ్డాడు. పట్నంలో బస్సు ఆగేసరికి అతడు తన సీట్లో లేడు,

నోరు విడిచి అడిగేందుకన్నా వెంకన్న అక్కడ లేడు - అన్న విషయం తేలి

పోగానే అందని ద్రాక్షలు పుల్లన అనే తత్వంలోకి దిగిపోయింది పెద్ది పంతులు మనసు.

బోడి సహాయం వాడు చేసి పెట్టేదేముంది? హాయిగా బస్సు స్టాండులో దిగగానే ఒక రిక్షా మాట్లాడుకొంటే తీరిపోతుంది. ఫలానా బ్యాంకికి అంటే వాడే తీసుకుపోతాడు. ఇంక అక్కడికి చేరాక... ఆ బ్యాంకులోనే ఎవరినో ఒకరిని పట్టుకొని పని పూర్తి చేసుకు రావచ్చు. 'ఇదిగో ఏమమ్మాం సుబ్బలక్ష్మీ మీ ఆయనకి మేము సహాయం చేసేము, చెక్కు రాసి పెట్టేము' అని ఈ ఊరుమంచి పని కట్టుకొని నర్సాపురం వెళ్ళి వాళ్ళ భార్యతో చెప్పబోరు కదా...

పెద్దిపంతులు ఆశించినట్లే బ్యాంకులో ఉద్యోగులు అతడికి చాలా సహాయము చేసేరు. ముఖ్యంగా అతడితో పాటే ఆ బ్యాంకులో కాలు పెట్టిన వ్యక్తి, అతని పేరు రామనాథంట. ఆ ఊళ్ళో పుస్తకాల షాపు ఉందిట చాలా చాలా సాయం చేసేడు నిజానికి పెద్దిపంతులుకి చెక్కు రాసి పెట్టింది ఎక్కడ ఎలా సంతకం పెట్టాలో ఎలా సొమ్ము తీసుకోవాలో – అన్నీ అతడే చెప్పి పెట్టేడు.

ఇంత సొమ్ము ఒక్కసారి తీస్తున్నారు ఏదైనా పొలం పుట్రా కొంటున్నారా, లేక ఇంట్లో పెళ్ళీ పేరంటంలాంటి శుభకార్యం ఉందా? అంటూ ఎంతో కలుపుగోరుగా పలకరించేడు.

"మీరు అన్న రెండో విషయమే. మా అమ్మాయికి వచ్చే నెలలో పెళ్ళి, వాళ్ళమ్మ ఏదో నగా నట్రా చేయించాలని అంటుంటే ... ఒక్కగా నొక్క ఆడపిల్ల..."

"కాదూ మరి మీ వంటి భూకామందులు పిల్లకి పెట్టక పోతే మావంటి అణా పైసలు చూసుకొనే వాళ్ళం పెట్టగలమా" అన్నాడు పొగడ్తగా.

దానితో పెద్దిపంతులు తన ఊరు ఇల్లు భూవసతి కొడుకుల ఉద్యోగాలు పై అర్జనలు వాళ్ళ చదువులు పెళ్ళిళ్ళు తీసుకొన్న కట్నాలు కోడళ్ళకు పెట్టిన బంగారాలు–అన్నీ వివరంగా వర్ణించి చెప్పసాగేడు.

"ఓహో...ఆహా...ఎంత అదృష్టం వడ్డించిన విస్తరివంటి జీవితం అంటే మీదే... ఈ జన్మలో ఇంత అనుభవించి ముందు ఏజన్మలో పెట్టి పుట్టేరో" వంటి మాటల్ని సందర్భోచితంగా వాడుతూ సంభాషణ సాగించేడు రామనాథం.

పెద్దిపంతులు చెక్కు మార్చుకోడం, రెండు వందల ఏభై నూరు రూపాయల నోట్లని ఒకటికి రెండుసార్లు లెక్క పెట్టుకొని, పదిలంగా కాగితం కవరులో

TECHNICAL PUBLISHERS

28, Main Road, GUNTUR-3

Our Publications for Degree Students

1.	Organic Chemistry (Question & Answers) by R. Seetharama Rao. M. Sc.	RS. 6–00
2.	Inorganic Chemistray (Question & Answers) by R. Seetharama Rao, M. Sc.	6–00
3.	Inorganic Chemistry (Question & Auswers) By A. Satyanarayana, M. Sc.	3–75
4.	Chordate Zoology Text – Krishnandam & Brahmaiah.	12–00
5.	Politics (Question & Answers) by M. RadhaKrishna Murthy, M. A., M. D. P. A.	5–00
6.	Public Administration (Questions & Answers) by V. Madhava Rao, M. A., LL.B.	5–00
7.	CostAccounts (Questions & Answers) by B. Subba Rao, M: Com., LL. B.	5–00
8.	Cost Accounts & Works Orgaanisations (Questions & Anewers) by B. Subba Rao, M. Com., LL. B.	6–50
9.	Auditing (Questions & Answers) by B Subba Rao, M. Com., LL. B.	3–50
10.	Business Statics (Questions & Answers) by G. Subrahmanyam, M. A., B. Com., (Hons)	9–75

Also available, all kinds of Matriculation Text Books and Guides both in English & Telugu Mediams.

పెట్టి సంచిలో పెట్టుకోడం వగైరా పనులన్నీ సవ్యంగా జరిగిపోయేయి.

మూతి మీద లేని మీసాల్ని కుడి చేత్తో మెలిపెడుతూ "హూ ఏమనుకొన్నారో... ఈ పెద్దిపంతులు అంటే" అనుకున్నాడు గర్వంగా తెల్లముఖం వేసుకు చూస్తున్న భార్య ఆశ్చర్యంతో నోరు వెళ్ళబెట్టిన. బావమరది అతడి కళ్ళ ముందు కదులాడేరు.

ఏడవలేక పోయేరు వెధవలు... కోడి కొండెక్కి కూర్చుంటే ఊరు తెల్లవారడం మానుతుందా? ఎవరో ఒకరు చేస్తున్నారు కదా ఎందుకొచ్చిన బెడద అని కాని... లేకుంటే ఆపాటి పట్నం వెళ్ళి బ్యాంకులోంచి డబ్బు తెచ్చుకో లేకనా? ఈ పెద్దిపంతులు అంత చేతకాని వాడే అయితే ఇంత ఆస్తిని ఎలా పెంచేడు? ఇన్ని వ్యాపారాలు వ్యవహారాలు పెళ్ళిళ్లు పేరంటాలూ ఇవన్నీ ఎలా చేసుకొచ్చేడు?. .

"మీరు ఇక్కడే నగలు కొనాలనుకుంటే నాకు తెలిసిన ఒక బంగారు వర్తకుడు ఉన్నాడు. అతడి షాపులో అన్ని రకాల నగలు ఉంటాయి" అన్నాడు రామనాథం

"అబ్బెబ్బె... అలా చేసిన నగలు కొనడం మాకు అలవాటు లేదండీ! వాటిలో పేరుకి బంగారం ఉండేది రాగి, నేను ఏ నగ చేయించినా మా ఇంటి కంసాలి బంగారయ్య పట్నం వచ్చి పాత బంగారం కొని, దానితో చెయ్యవలసిందే. ఈ కాసు బంగారం కేసు బంగారం నాకు నచ్చవు" అన్నాడు పెద్దిపంతులు.

"అదే మంచిది లెండి. ఈ రోజుల్లో ఎవర్ని నమ్మటానికి లేదు. ప్రతి దానికీ ఇమిటేషన్లు అసలు వస్తువు ఏదో నకిలీ ఏదో పోల్చుకోలేక ఛస్తున్నామనుకోండి. అయితే మరి నే వెళ్తాను. మీరు తిన్నగా మీ ఊరికేనా... లేక..."

"అబ్బెబ్బె ... ఇంత సొమ్ము చేతిలో ఉంచుకొని ఇంక ఈ పట్నంలో ఒక్క నిముషం ఉండను. వెంటనే బస్సు స్టాండుకి వెళ్ళి అందిన మొదటి బస్సులో..."

"అయితే పదండి. నేనూ అటే వస్తున్నాను. మిమ్మల్ని క్షేమంగా బస్సులో ఎక్కించి మరీ వెళతాను" అన్నాడు రామనాథం అతడితో పాటు అడుగులు కలుపుతూ.

"పాపం...మీరు బ్యాంకుకి వచ్చిన పని కానే లేదు. ఈ పూటంతా నాతోనే ఉండి పోయేరు" అన్నాడు పెద్దిపంతులు.

"అ దానికేముంది లెండి మీ పనే నా పని ...నాపనికేముంది? ఈ రోజు కాకుంటే మరునాడు చూసుకొంటాను. ఈ ఊళ్ళో ఉన్నవాడిని" అన్నాడు రామనాథం మీరేం బాధ పడకండి అన్నట్టు.

పెద్దిపంతులును బస్సు స్టాండు దాకా తోడువచ్చి, అతడు బస్సులో కూర్చునే దాకా వెంట ఉండి, చేతి సంచి భద్రం అని ఒకటికి పదిసార్లు హెచ్చరించి మరీ వెళ్ళిపోయేడు రామనాథం.

దేవుడులా వచ్చి వేళకి సరిగా సాయపడ్డ ఆ పెద్దమనిషికి మనసులోనే పదివేల నమస్కారాలు పెట్టుకొన్నాడు పెద్దిపంతులు. ఈ కాలంలోనూ ఉంటారు పరోపకార బుద్ధిగల మనుషులు లేకుంటే ఈ రోజుల్లో తన పని మానుకొని ఎదుటివాడికి ఎవరు సహాయపడ్తారు అనుకున్నాడు.

ఎంత త్వరగా బస్సు కదులుతుందా ఎంత వేగిరం ఇంటికి చేరి పెళ్ళాం ముందు తన ప్రయోజకత్వం చూపుకోడానికి అవుతుందా అని తొందర పడుతున్న పెద్దిపంతులుకి ఆ బస్సు సరియైన సమయానికి బయలుదేరినా కదలని బస్సులో గంటకి పైగా కూర్చునట్లు అనిపించింది.

ఎలాగైతేనేమి చివరకి బస్సు బైలుదేరి నిండా అరమైలు నడచిందో లేదో 'ఏనుగుబతోట' అంటూ ఒక కేక పెట్టటం. అక్కడ ఇద్దరు ప్రయాణీకులు దిగడం. ఒకడుఎక్కటం జరిగిపోయింది.

ఆ ఎక్కిన ప్రయాణీకుడు మందిని తోసుకొంటూ ముందుకు వచ్చి పెద్దిపంతులు కూర్చున్న సీటులో ఒక పక్కగా కూలబడ్డాడు.

"ఏయ్...నాయుడూ...ఆ పక్కకి పోయికూర్చో" అన్నాడు పెద్దిపంతులు డబ్బుఉన్న సంచిని గట్టిగాపట్టుకొంటూ.

"అయి ఆడోరి చీట్లండి...పక్కటూపులో కాలేజీ అమ్మాయిలు పోలో పోలో అని ఎక్కిపోతారండి..."

"అవి ఆడవాళ్ళవి అయితే ఇంకో చోటు చూసుకో నీకే చెప్తున్నది లే ...లే ... ముందిక్కడనుంచిలే" అన్నారు పెద్దిపంతులు తను ఒక్క టికెట్టు కొన్నా పెద్దింటి ఆసామి కాబట్టి బస్సంతా తనదే అన్న ధోరణిలో.

"బాబ్బాయి...రెన్నాలయి జరంతో సత్తున్నాను బాబూ ఎక్కడా చీటు కాలీలేదు. నిలబడే శక్తిలేదు బాబూ: లేకుంటే తమలాంటి పెద్దోరి ప్రక్కన కూకుంటానా! తమకి తగలకుండా ఇలా ఇటు తిరిగి కూకుంటాను స్వామీ... అభ్యంతరం చెప్పకండి" అంటూ బ్రతిమాలుకొన్నాడు నాయుడు.

అతడి కళ్ళూ, ముఖం ఎర్రగా ఉన్నాయి నిజంగా జ్వరంతో ఉన్నట్లే వుంది వాలకం. "పోనీ పాపం...ముసలాడు. ఆ చివర కూర్చోనీ" అనుకొన్నారు పెద్దిపంతులు.

చిగురుపేట, చింతపల్లి దాటే వరకు అతడు అలాగే పొందిగ్గా ఓ మూలకి ఒదిగి కూర్చున్నాడు. సంగివలస దగ్గరికి వస్తుంటే మెల్లగా కళ్లు మూసుకొని పెద్దిపంతులు మీాకి ఒరగడం ప్రారంభించాడు.

"ఏయ్ నాయుడూ! తిన్నగా కూర్చో!" అంటూ పెద్దిపంతులు కటికి రెండుసార్లు అతన్ని హెచ్చరించాడు.

నాయుడు తుళ్ళి పడి కళ్ళు తెరచి "చమించాలి బాబూ! కునికి పోతాను" అంటూ సర్దుకు కూర్చుని, మళ్ళా రెండు నిముషాలకే జోగడం మొదలు పెట్టేడు.

"పాపం జ్వర తీవ్రతవల్ల ఒళ్ళు వాడి స్వాధీనంలేకుండా పోయింది." అనుకొన్నాడు జాలిగా పెద్దిపంతులు,

ఉదయం బండిలో తిరగడం, పైగా బస్సు ప్రయాణం మరి కాస్త సేపు అలా కూర్చునేసరికి పెద్దిపంతులుకి కూడా కళ్ళు మూతలు పడ్డాయి. తిరిగి అతడికి తెలివి వచ్చేసరికి 'నరసారావుపురం' అని కేకలు వేస్తున్నాడు కండక్టరు. ఉలికి పాటుతో కళ్ళు తెరచిన పెద్దిపంతులు కంగారుగా సంచి కోసం తడుముకొన్నాడు. అది సురక్షితంగా అతడి చేతి పక్కన ఉంది. ముందటేడు ఎల్లమ్మ జాతరలో కొన్న సంచి అది. జనపనారకి రంగువేసి, పువ్వులొచ్చేలా అల్లుతారు సంచుల్ని. అది నరసారావుపురం ప్రత్యేకత. ఎల్లమ్మ జాతరకి చుట్టుపక్కల ఊళ్ళనుంచి వచ్చిన వారంతా విధిగా ఒక సంచి కొనుక్కు పోతుంటారు.

చేతిలో సంచి పట్టుకొని దారిన నడుస్తుంటే బస్సులో తన పక్క కూర్చున్న నాయుడు గుర్తుకి వచ్చేడు పెద్దిపంతులికి. తను దిగేసరికి వాడు పక్కన లేడు. మధ్యలో ఏదో గ్రామంలో దిగిపోయి ఉంటాడు. వాడు ఏదో ఊరు పేరు చెప్పేడు కాని, తను సరిగా వినిపించుకోలేదు. యలమంద దాటే వరకు పక్కన కదులుతున్నట్లే అనిపించింది. మరి ఎక్కడ దిగిపోయేడో...!

సరి వాడు ఎక్కడ దిగిపోతే తనకేం గాని, తను బయలుదేరిన పని సవ్యంగా పూర్తి చేసుకొని క్షేమంగా యింటికి చేరు

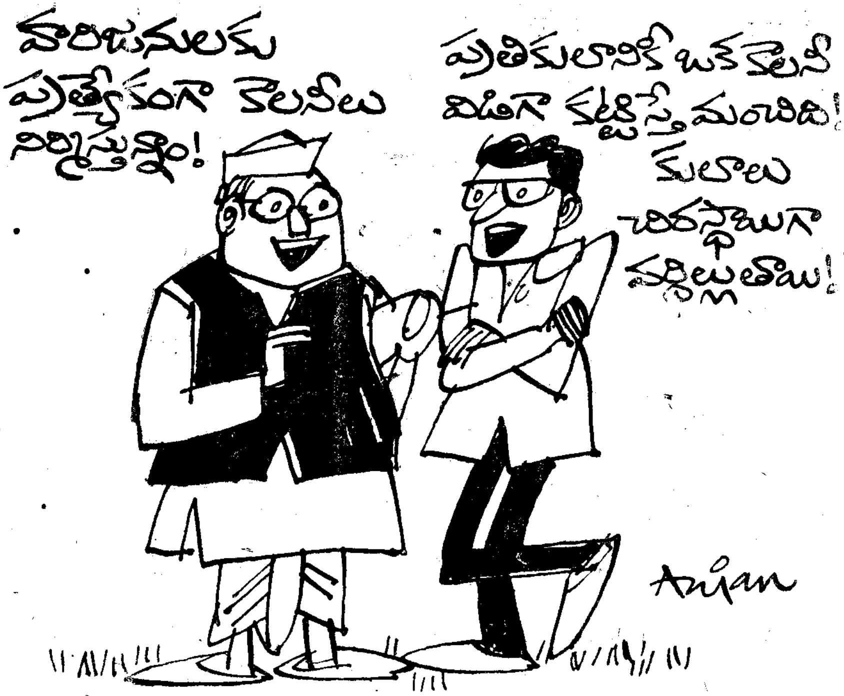

కొన్నాడు. ఈనాటికి యిదొక ఘన కార్యం సాధించినట్లే అనుకొన్నాడు.

అతడు యిల్లు చేరేసరికి భార్యామణి బావమరది కాఫీ టిఫిన్లు సేవించి కబుర్లు చెప్పుకొంటున్నారు.

"ఏమండోయ్ బావగారూ! ఏదో ఘనకార్యం సాధించుకొస్తామని బయలు దేరేరట" అన్నాడు వీరభద్రుడు తమల పాకులు నవలగా ఎర్రపడ్డ నాలికతో పళ్ళ సందున యిరుక్కున్న చెక్క ముక్కని బయటకి లాగడానికి ప్రయత్నిస్తూ.

"బయలుదేరడం కాదు. సాధించు కొచ్చాం" అన్నాడు పెద్దిపంతులు అతి హుందాగా వాలు కుర్చీలో నడుం వాలుస్తూ.

"నిజంగా? ' అంది సుబ్బలక్ష్మి నమ్మలేనట్లు.

"అబద్ధాలు చెప్పడం మా యింటా వంటా లేదు."

"అక్కడికి మా యింట ఉన్నట్లు?"

"ఉందో, లేదో ఆ పెద్దమనిషిని అడుగు. తెల్లవారేసరికల్లా వచ్చి వాలుతానన్న మనిషి..."

"ఏం చెయ్యను బావా! మా చెల్లెలు కాఫీ పెట్టి యిచ్చేసరికి మొదటి బస్సు తప్పిపోయింది రెండో దానిలో బయలు దేరితే దాని టైరు పంచరు... ఇంతకీ నువ్వు యిలా వెళ్ళేవో లేదో నేనూ వచ్చేను. వెంటనే బయలుదేరబోతుంటే 'ఈపాటికి పట్నం వెళ్ళి ఒక ఘనకార్యం చేసుకురావాలని ఆయన ఎంతో ముచ్చట పడి బయలుదేరేరు. నువ్వు నక్షత్రకుడిలా వెంటపడి ఆయన సంతోషాన్ని తగలెయ్యకు' అని అక్కయ్య కదలనివ్వ లేదు."

"వాడి మాటలు నమ్మేరు కనుక?... ఇప్పుడే అరగంట కిందట వచ్చేడు. ఏదో అర్జంటు పని ఉందని ఆఫీసరు కదలనివ్వ లేదుట" అంది సుబ్బలక్ష్మి.

"సర్లే నేచెప్పాగా-కోడి కొంటెక్కి కూర్చుంటే ఊరు తెల్లారడం మానేయదని..."

"అంటే... నిజంగా మీరు సొమ్ము తీసుకు వచ్చేరన్న మాట!"

"ఏం నమ్మలేక పోతున్నావా? నీ కళ్ళతో నువ్వే చూడు — అప్పటికైనా నమ్మకం కలుగుతుందేమో!" అంటూ పెద్దిపంతులు సొమ్ము పెట్టిన కవరు అందుకోవడానికి సంచిలో చెయ్యి పెట్టాడు. అంతలోనే కంగారుగా ఒకసారి సంచి లోపలికి తొంగి చూశాడు. చూసిందే తడవుగా కెవ్వుమని ఒక కేక పెట్టాడు.

"ఏమయిందిబావా! సంచిలో సొమ్ము తేళ్ళు, పాములుగా మారి పోలేదు కదా!"

"ఒరేయ్ వీరిగా... నువ్వుండరా బాబూ! ఆయన దేనికో కంగారుతో వాడలి చస్తుంటే...' అని తమ్ముని వారించి "ఏమిటండీ! ఏమయింది?..." అంటూ భర్త దగ్గరి వచ్చింది సుబ్బలక్ష్మి.

"ఏమయిందేమిటే! కొంప మునిగి పోయింది..." రెండు చేతులతో తల పట్టుకొని కూలబడ్డాడు పెద్దిపంతులు.

"ఏమయింది బావా?" ఆత్రంగా ముందుకి వస్తూ అడిగాడు వీరభద్రుడు.

"పోయిందిరా భద్రం! పాతిక వేల సొమ్ము చేయిదాటి పోయింది."

"ఎలా పోయింది? ఎవరు తీసేరు?"

"వాడేరా... ఆ నాయుడు! జ్వరం అంటూ వెధవ కబుర్లు చెప్పి పక్కన కూర్చున్నట్లే కూర్చుని..."

"వాడు పక్కన కూర్చున్నా సంచి మీ చేతిలో ఉండగా సొమ్ము ఎలా తీసేడండీ?"

"సొమ్ము కాదే.. సంచికి సంచే ఎత్తుకు పోయేడు."

"అదేమిటం... మీ కేమయినా మతి పోయిందా? ఆ సంచీ మీదే! ఉదయం దీన్నే మీరు పట్టుకు వెళ్ళింది."

"మారేందుకు నా సంచిలాగే ఉందే! కాని నాది కాదు. ఈ ఊర్లో దిగే ముందు కంటి మీదికి చిన్న కునుకు వచ్చింది. ఆ అనకాశం చూసుకొని వాడు సంచితో ఈ మాయించేడు."

"ఎక్కడ దిగిపోయేడు?"

"తెలుస్తే విడిచి పెడ్తానా? వాడి పీక పిసికి బస్సులోంచి పైకి నెట్టేవాడిని. వెధవ అమాయకుడిలా జ్వరం గిరం అంటూ దొంగ వేషాలు వేసి..."

"ఇప్పుడవన్నీ అనుకొని ఏం లాభం? ముందు చెయ్యవలసింది ఏమిటో ఆలోచించాలి."

"నాకు మతి పోతున్నాదిరా భద్రం! ఏం చెయ్యాలో నువ్వే చూడు."

"అన్నిటికన్న ముందు పోలీసు రిపోర్టు యివ్వడం అవసరం. వాడు ఎలా ఉంటాడో! ఒడ్డు పొడుగు కట్టు బొట్టు అన్నీ వివరంగా చెప్పు. యలమంద దాటే వరకు పక్కన ఉన్నట్టే ఉందన్నావు కాబట్టి, ఈపాటికి అట్టే దూరం పోయి ఉండడు. మన అదృష్టం బాగుంటే చోరీ సొమ్ముతోటే వాడు పట్టు పడవచ్చు" అన్నాడు వీరభద్రుడు.

పెద్దిపంతులు నాయుడి రూపురేఖల వివరాలన్నీ చెప్పాడు. వీరభద్రుడు వాటి నన్నిటిని రాసుకొని, "నువ్వు బ్యాంకు వెళుతున్నప్పుడు కాని, తిరిగి బయటికి వస్తున్నప్పుడు కాని అటువంటి వ్యక్తి చుట్టుపక్కల తచ్చాడ్డం చూసేవా?" అంటూ ప్రశ్నించాడు.

"అలాంటిదేం జరుగలేదు. బస్సు కదలబోతుంటే వాడు వచ్చి నా పక్కన కూర్చునేదాకా నేను వాణ్ని ఎక్కడా చూడలేదు" అన్నాడు పెద్దిపంతులు.

వీరభద్రుడు అలా అడుగుతుంటే తనకి బ్యాంకులో సహాయం చేసిన రామనాథం గుర్తుకొచ్చాడు. కాని అతడు పెద్దమనిషి. పుణ్యానికి పోతే పాపం వెంట పడిందన్నట్లు అతన్ని ఈ కొంపలోకి లాగడం ఉచితం కాదనుకొన్నాడు. అంతేకాక ఒక్క నిముషం కిందట బ్యాంకులోంచి తను స్వయంగా సొమ్ము డ్రా చేసి తెచ్చినట్లు భార్య ముందు గొప్పలు చెప్పాడు. ఇప్పుడు ఈ విషయం చెపుతే రేపు సొమ్ము దొరికి పోయినా మానినా యిదొక కథలా జీవితం పొడుక్కీ మిగిలిపోతుంది! భార్యా బావమరది అయినప్పుడు కానప్పుడు ఏడిపించుకు తింటారు. ఈ విధంగా ఆలోచించి రామనాథం విషయం ప్రస్తావించక పోవడమే మంచిది అన్న నిర్ణయానికి వచ్చాడు పెద్దిపంతులు.

కావలసిన వివరాలు అడిగి రాసుకొని పోలీసు రిపోర్టు యివ్వడానికి వీరభద్రుడు బయలుదేరి వెళుతుంటే ఆ వీధి చివరగా కనిపించాడు ఒక వ్యక్తి. "బావా... బావా! ఓసారి యిలా రా!" అని ఒక పెద్ద కేక పెట్టాడు వీరభద్రుడు.

"ఏమిటిరా భద్రం! ఏమయింది?" అంటూ పెద్దిపంతులు, అతడి వెనుకనే సుబ్బలక్ష్మి వీధిలోకి వచ్చారు.

అప్పటికి ఆ వ్యక్తి మరి కాస్త దగ్గరికి వచ్చాడు.

అతడిని చూసి పెద్దిపంతులు "అదిగో వాడే... వాడే... చంపేస్తాను... పీక పిసికేస్తాను..." అంటూ ఆవేశంతో ముందుకి దూకబోయాడు.

"వాడు నీ చేత పీక పిసికించుకోడానికి యింత దూరం రాలేదు కాని... కాస్త ఓపిక పట్టు!" అన్నాడు వీరభద్రుడు అతన్ని పట్టుకొని ఊపుతూ.

"అదిగో వాడి చేతిలో మీ సంచి ఉంది!" అంది సుబ్బలక్ష్మి.

"ఆఁ... ఆఁ... నిజంగానే!" నమ్మలేనట్లు సంచివైపు ఒకసారి చూసి మళ్ళా కళ్ళు నులుపుకొని యింకోసారి పరీక్షగా చూసి "అవును నాదే... ఈ సంచి నాదే..." అన్నాడు పెద్దిపంతులు.

OOKS FOR B. A., B. Sc., B. Com, & INTERMEDIATE

COMMERCE & ECONOMICS-TEST BOOKS:

Advanced Economic Theory (Micro & Macro Analysis) II Edition-Ranganadhachari ...	Rs. 11-00
Business Organisation (sanyasaiah & Narasimmurthy) ...	13-00
Kaw & practice of Banking (Sanyasaiah and Ranganadhachari) ...	15-00
Marcantile Law (Ranganadhachari) ...	15-00
Book Keeping (Sanyasaiah) ...	8-00
Money Banking International Trade and Public Finance (VIII Edn.) (Sanyasaiah & Ranganadhachari) ...	17-00
Theory and Practice of Banking (Ranganadhachary & Sanyasaiah) ...	14-00
Public Finance (Sanyasaiah & Ranganadhachary) ...	5-00

BOTANY-TEXT BOOKS

Algae, by V. Venkateswarlu ...	7-00
Pteridophyta do ...	7-00
Gymnosperms do ...	6-00
Bryōphyta do ...	7-00
External Morphology of Angiosperms-Venkateswarlu ...	6-00
Fungi do ...	8-00
Plant Anatomy do ...	8-00
Taxonomy-Venkateswarlu ...	8-00
Plant Physiology-Kantha Rao ...	8-00
Botany (for Ist year Integrated Medical course) By Venkateswarlu ...	10-00

COMMERCE & ECONOMICS-GUIDES

Auditing-Seshavatharam ...	4-00
Business statistics (Ramarao&others) ...	9-00
Business Organisation (Parabrahmam)...	8-00
Company Law (Seshavatharam) ...	4-00
Economics (Venkateswarlu & Parabrahmam ...	7-00
Economic problems of India (Ranganadhachari & others) ...	7-00
Law and Practice of Banking (Seshavatharam) ...	3-00

Money Banking, International Trade and Public Finance (Ranganadhachari ...	7-00
Mercantile Law (Chalapathirao & Seshavatharam) ...	6-00
Mercantile & Company Law do ...	8-00
Rural and Industrial Economics (Ranganadhachari & others) ...	6-00
Secretarial Practice (Seshavatharam and Subhadrachari ...	4-00
Theory and Practice of Banking (Ranganadhachari & Seshavatharam) ...	5-00
Cost Accounts (T. Nageswararao) ...	6-00

HISTORY & POLITICS GUIDES

Indian History in 3 parts (By Vithal rao) ...	10-00
Part I & II Each ...	3-50
Prrt III ...	3-00
Modern Europe (Vithal Rao & Ramamohanarao) ...	5-00
Public Administration (Vithal Rao) ...	5-00

BOTONY GUIDES

Morphology Algae and Anatomy Vol. I ...	7-25
Fungi, Crop, Botany, Taxnomy, Evolution and Genctics Vol. II ...	8-25
Brgophyta, Pteridophyta, Gymnosperms, Embryology Physiology Ecology-Vol. III ...	9-50

All the above books by Krishnaswamy & Subba Ratnam.

ZOOLOGY TEXT BOOKS

For Ist Year Integrated Medical Course (Anjaneyulu & Prasadarao) ...	8-00

ZOOLOGY GUIDES

Invertebrate (Narayanarao) ...	7-50
Chordata do ...	7-50
General Principles. Cytology and Chick Embryology (Anjaneyulu & Prasadarao) ...	8-00

TWO YEAR INTERMEDIATE COURSE TEXT BOOKS

1) A Text book of Algebra (by I. Ranganayakulu) ... 6-00
2) Text book of Book-keeping (Subbarao, M.Com., LL.B.,) In Two parts each ... 7-50
3) A Text book of Vanijya Vignanam Part I & II each (by K. Satyanarayana M.Com.) ... 5-00
4) A Text book of Economic Part I & II (By Ranganadhachari)... 6-00
5) A Text book of Indian History (Dr. B.S.L. Hanumantha Rao, M.A., Phd) Part I & II each ... 6-00
6) A Text Books of Civics (by P. Jagadeswararao, M.A.LL.B.) in Two Parts each ... 4-00

Head Office Address :
MARUTHI BOOK DEPOT,
63, Main Road,
GUNTUR-3.

Branch :
MARUTHI PUBLISHING HOUSE,
3-3-40, KACHIGUDA. HYDERABAD-27.

ఆ సరికి నాయుడు మరి నాలుగిళ్ళు ముందుకి వచ్చి అక్కడ గుమ్మంలో నిలబడి ఉన్న వారిని ఏమో అడుగుతున్నాడు. వాళ్ళు పెద్దిపంతులు నిలబడి ఉన్న వైపు వేలుతో చూపిస్తూ అతడికి జవాబు చెప్తున్నారు.

వాడి మాటలు వినిందే తడవుగా అతడు గబగబ అడుగులు వేస్తూ ముందుకి వచ్చి "ఇదిగో బాబుగోరు! ఇడనే ఉండారు. ఈయేల నాకు లెగిసిన ఏల బాగుంది. అట్టే కవుకులు పడకుండానే యిల్లు దొరికి పోనాది!" అన్నాడు సంతోషంగా.

"ఎవరు నువ్వు? బాబుగారితో నీకేం పని?" అన్నాడు వీరభద్రుడు వంట ఇంటి కుందేలు యింక ఎక్కడికి పోతుం దిలే అన్న ధైర్యంతో.

"పనేటి నేదు బాబూ! ఓ సిన్న పొరపాటు జరిగి పోనాది. నాను గొందరలో మా ఊర్లో దిగిపోతూ నా సంచి అనుకొని బాబుగోరి సంచట్టుకొని దిగి పోనాను. ఇంటికాడ సూత్తును గందా_ ఈ జలమలో ఎప్పుడూ సూడనంత సొమ్ము...లబో దిబోమని బస్సు కాడికి లగెత్తుకొచ్చి పడ్డా కాని ఏటి లాభం! బస్సెల్లి పోనాది. ఏటి సెయ్యాలంరా బగవంతుడా అని ఆలోసిత్తుంటే, 'పోలీసోళ్ళకి అప్పసెప్పెయ్' అన్నారు మా ఊరోళ్ళు. కాని ఈ జలమలో ఈయేల దాకా పోలీసోడి ముకం కొట్టు సుకం సూడకండా ఎల్లిపోయింది కాలం. ఆల్ల పాలపడ్డామంటే ఆల్లు కాలికి సేత్తే మెడకి మెడకేత్తే కాలికి ఏసి నా నగడ్డి తినిపిత్తారు.

"అంతలో ఆ బగమంతుడే నా బద్దిలో దూరి ఓ మంచి మాట తోపిచ్చేడు బాబూ! బాబుగోరు టిక్కట్టు కొంటుంటూ కండట్టరయ్యతో నరసారాముపుర అని సెప్పినట్టు గుత్తుకొచ్చింది. ఇంత పెద్ద బాబులు గందా పేరు తెలవక పోయినా పలానా యిసంగా ఉంటారని సెప్తే ఏరైనా ఆరిల్లు సూపక పోతారా అన్న దైర్యంతో వెంటనే ఉంకో బస్సట్టుకొని యిలా దిగడ్డాను బాబూ!

"బస్సుస్టాండు కాడ ఓ కొట్టోడిని అడిగేతలికి 'ఓసీ ఆ బాబుని ఈ ఊర్లో తెలవనోరు ఏరోయ్' అంటూ పక్కాల సేరి సొమ్ము కాసేసేడని బాబుగోరు ఎంతగ తిట్టుకొంటున్నారో అని సచ్చేంత బయంతో లగెత్తుకొచ్చి పడ్డా సామీ!...దర్మ పెబువులు బాబుగోరు సెమించాలి. తమ కాల్లట్టుకొని సెప్తున్నాను. ఈ పని నాను సెయ్యాలని సేసింది కాదు ..దొంగబుద్ది మా యింటా వంటా నేదు ..నా బిడ్డల తోడు...నా యింటి రాయి తోడు..."

నాయుడు అలా మాట్లాడుతుంటే పెద్దిపంతులు సుబ్బలక్ష్మి వీరభద్రుడు నిశ్చేష్టులై చూస్తూ ఉండిపోయేరు... ముగ్గురిలో ఒక్కరి నోట కూడా ఒక్క మాట రాలేద.

"ఇందండి బాబూ మీ సొమ్ము సరిగా ఉందో నేదో నెక్క సూసుకోండి!" అంటూ వాడు సంచిలోంచి నోట్లు పెట్టి ఉన్న కవరు తీసి అందిస్తుంటే పెద్దిపంతులు కళ్ళంట నీళ్ళు బొలబొల కారి పోయాయి.

"నాయుడిగా! నీలాంటి మనుషులు ఇంకా యీ భూమి మీద ఉన్నారయ్యా అందుకే ఈనాటికైనా వర్షాలు పడి పంటలు పండుతున్నాయి" అన్నాడు అతడు రెండు చేతులూ పట్టుకొంటూ.

"నాదేముంది బాబుగోరూ! తమ సొమ్ము తమకిస్తున్నాను కాని నా యింటి కాడిది తెచ్చి పెట్టడం నేదు కదా! ఆ మాటకొత్తే మీరే నన్ను సెమించాలి... ఎదవ పనిసేసి తమర్ని కంగారెట్టేసి ఉంటాను." అంటూ ముఖానికి పట్టిన చెమటని తలగుడ్డ విప్పి తుడుచుకొంటూ "నెక్క సూసుకోండి బాబూ!..." అన్నాడు నాయుడు.

పెద్దిపంతులు చేతిలోని నోట్ల కట్ట అందుకొని వీరభద్రుడు ఒకటికి పదిసార్లు సొమ్ము లెక్క చూశాడు. రెండు వందల ఏభై కొత్త వంద రూపాయల నోట్లు చెక్కు చెదరకుండా ఉన్నాయి.

"అంతా సరిగా ఉంది బావా!" అన్నాడు వీరభద్రుడు ఆ నోట్ల కట్టని తిరిగి పెద్దిపంతులు చేతిలో పెడుతూ.

"మరి నాకు సెలవిప్పించండి బాబూ! ఒంటిలో బొత్తిగ సుకం నేదు. తెన్నగ యింటికి పోయి మంచాన పడి నడ్డి సేరేస్తేనే కాని..."

"పాపం యింత జ్వరంతో శ్రమపడి వచ్చేవు" అంది సుబ్బలక్ష్మి సానుభూతిగా.

"నా సెమకేముందమ్మా! ఆ బాబు సొమ్ము ఆరికంద సేసేను. నాకదే పదేలు" అన్నాడు నాయుడు వినయంగా.

అందరికీ దండాలు పెట్టి అతడు వెళ్ళి పోబోతుంటే "అంత సొమ్ము పువ్వుల్లో పెట్టినట్టు తెచ్చి అప్పగించాడు. వాడికేదైనా యిస్తే బాగుంటుందేమో!" అంది సుబ్బలక్ష్మి మెల్లగా.

"అక్కయ్య అన్న మాట నిజమే బావా! నీతికీ, నిజాయితీకీ బహుమతి ఉండాలి. వాడికి ఏమైనా ఇయ్యి...ని" అన్నాడు వీరభద్రుడు.

పెద్దిపంతులు నాయుణ్ని ఆగమని చెప్పి యింట్లోకి వెళ్ళి, సందుగ పెట్టెలోంచి మూడు పది రూపాయల నోట్లు తీసి వాటిని తెచ్చి నాయుడి చేతిలో పెట్టాడు.

"నాకియెందుకు బాబూ!" అన్నాడు నాయుడు పుచ్చుకోడానికి మొహమాట పడుతూ.

"డబ్బు ఎందుకు - అని అడుగుతున్న వాడిని నిన్నే చూసేను నాయుడూ!" అన్నాడు వీరభద్రుడు.

"నీ నిజాయితీకి బహుమతి" అంది సుబ్బలక్ష్మి.

"మనిషి న్యాయంగా ఉంటే ఆ బగమంతుడే బగుమతీ ఇత్తాడు తల్లీ! నాకేటీ నోటు నేదు..."

"అది సరీ అనుకో... అయినా మా సంతోషం కొద్దీ యిస్తున్న. కాదనకు" అంటూ ఆ నోట్లు మడచి తడి చేతిలో పెట్టాడు పెద్దిపంతులు.

అందరికీ మరోసారి దణ్డాలు పెట్టి వెళ్ళిపోయాడు.

"కానీ పరకా కాదు ఏకంగా అయిదు వేల రూపాయలు తెచ్చి చేతిలో పెట్టాడు. వాటిలో ఒక భాగం తీసి యిస్తావనుకొన్నాను" అన్నాడు వీరభద్రుడు.

"ఏనాడూ అలవాటు లేని పని... చేతులు రావద్దూ" అంది సుబ్బలక్ష్మి ఈసడింపుగా.

"నీకిప్పుడు ఓ కానీ ఆర్జించు... సొమ్ము విలువ తెలిసొస్తుంది" అంటూ భార్యపై విరుచుకు పడ్డాడు పెద్దిపంతులు.

ఆ రోజు రోజంతా నాయుడి నిజాయితీ గురించి పెద్దిపంతులు సుబ్బలక్ష్మి అడిగిన వారితో, అడగని వారితో చెప్పుకొని ముచ్చట పడ్డారు

సాయంకాలం బంగారయ్య వచ్చి, చెయ్యవలసిన నగల వివరాలన్నీ సుబ్బలక్ష్మిని అడిగి వ్రాసుకొని బయానాగా అయిదువేల రూపాయలు పెద్దిపంతులు దగ్గర పుచ్చుకొని వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ తరువాత రెండు రోజులు పెద్దిపంతులు యింట జరిగిన కథ గ్రామంలో పిల్లా పెద్దా అంతా చెప్పుకో సాగారు. పెద్దవాళ్ళు పరామర్శగా యింటికి వచ్చి, నాయుడి మంచితనానికి కిర ఖులిచ్చి, పెద్దిపంతులు అజాగ్రత్తకి హెచ్చరించ సాగారు.

ఈ విధంగా ఆదివారం, సోమవారం గడచి మంగళవారం వచ్చింది. పదకొండు గంటలవేళ పెద్దిపంతులు భోజనానికి లేవబోతుంటే బంగారయ్య తల్లి, పెళ్ళాం లబో దిబోమంటూ మొత్తుకొంటూ, ఏడుస్తూ వచ్చి పడ్డారు.

"బాబుగారూ! తరతరాలుగా తమ యిల్లు నమ్ముకొని బ్రతుకుతున్నోళ్ళం... ఇట్టా గొట్టట ముంచేత్తారనుకోలేదు దేవుడోయ్." అంటూ శూనిరాగాలు పెట్ట సాగారు.

"అసలేం జరిగిందో చెప్పకుండా ఏమిటర్రా ఆ యేడ్పులు?" అంది సుబ్బలక్ష్మి.

"అచ్చెందుడు నాటి నా కొడుకుని పోలీసోళ్ళు తీసుకుపోనారుట తల్లీ!" అంటూ గుండెలు బాదుకో సాగింది బంగారయ్య తల్లి రత్తాలు.

"పోలీసులా?... ఎందుకు?... ఎవరు చెప్పేరు? అసలేం జరిగింది?" ఆత్రంగా ప్రశ్నించాడు పెద్దిపంతులు.

నిజంగా బంగారయ్యని పోలీసులు పట్టుకుపోయి ఉంటే తను యిచ్చిన సొమ్ము మాట ఏం కాను? నమ్మకస్తుడు, ఇంతప్పటినుంచి తెలిసినవాడూ కదాని బయానాగా అయిదు వేలు యిచ్చినట్లు ఒక ముక్కైనా రాయించుకోలేదు.

"ఏటి జరిగిందంటే ఏటి సెప్పను తండ్రో... తమరిచ్చిన సొమ్ముట్టుకొని బంగారం కొనాలని పట్నం పోనాడు. ఆ సావుకారు ఆ మాటా ఈ మాటా సెప్తా కూసండబెట్టి, అయి దొంగనోట్లని పోలీసోళ్ళకి కబురెట్టినాట్ట. పోలీసుల ఎంట పోతా బజార్లో సింగన్న కనిపిత్తే 'మా యమ్మతో సెప్పరా... నానేం పాపం ఎరగను. ఆ బాబు యిచ్చిన సొమ్ము అట్టగా పట్టుకొచ్చినాను. ఇయి దొంగనోట్లు ఎట్టగ అవుతాయి. నిజం తెలిసేక ఒగ్గేసి యిడిచి పెట్టేత్తారు... సిట్టిని, అమ్మని చెగిలి పోవద్దని సెప్పు' అన్నాట్ట. పెబువులు తమరు రచ్చించాలి బాబు!" అంటూ పెద్దిపంతులు కాళ్ళ మీద పడ్డాది రత్తాలు.

"నీకేం మతిపోయిందేమిటి... ఆయన బ్యాంకునుంచి తెచ్చి నీ కొడుకు చేతిలో పెడితే అవి దొంగనోట్లు ఎలా అయేయి. ఈ పట్నంలో నీ కొడుకు ఏం గడ్డి కరచేడో!" అంది సుబ్బలక్ష్మి.

"అమ్మో తల్లీ... అట్టాంటి మాటలనకు తల్లీ!... నా యింటోడు దేవుడు తల్లీ!" అంటూ ఏడవసాగింది చిట్టి.

"నీ యింటోడు దేవుడు అయితే నా యింటోడేనా కానిది...!"

"ఊరుకో సుబ్బులూ, వాళ్ళని ఏమీ అనకు!" అన్నాడు పెద్దిపంతులు దిగులుగా.

దేవుడు పంపినట్లు వచ్చి, వెంట వెంట ఉండి బ్యాంకులో సహాయపడ్డ రామనాథం, అంత సొమ్ముని పువ్వుల్లో పెట్టి తెచ్చి అప్పగించిన నాయుడు అతని కళ్ళ ముందర కదిలారు.

"అనకపోవడమేమిటండీ... మీరిచ్చినవి దొంగ నోట్లని వాళ్ళిద్దరూ అలా నోరెట్టుకొని అరుస్తుంటే..."

"ఆ మాట నిజమే కావచ్చు!"

"ఏమిటి... మీరు... మీరు..."

ఈసారి పెద్దిపంతులు పెళ్ళాం దగ్గర ఏమీ దాచలేదు. జరిగింది జరిగినట్లు అంతా చెప్పాడు,

"మీరు చెప్పింది నిజంగా నాకర్థం కావడం లేదు. నిజంగా వాళ్ళు దొంగలే అయితే మళ్ళా సొమ్ము తెచ్చి ఎందుకు అప్పగిస్తారు?"

"ఎందుకేమిటి? మరి కాస్త సమయం కూడగట్టుకోడానికి. సొమ్ము పోయిందని మనం అప్పుడే పోలీసు రిపోర్టు యిస్తే వాళ్ళు పట్టుబడిపోయే ప్రమాదం ఉంది. ఇంక యిప్పుడా... కావాలనుకొంటే యింకో దేశం కూడా వెళ్ళి పోవచ్చు," అన్నాడు అప్పుడే అక్కడికి వచ్చిన వీరభద్రుడు. *